

Історія перекладу

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035 Філологія</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська</i>
Статус дисципліни	<i>вибіркова</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2/3 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЄКТС / 120 годин (54 аудиторних годин, 66 години СРС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>українська/англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>к. філол.н., доц. Борбенчук Ірина Миколаївна borbenchuk.iryana@iil.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вибірковий освітній компонент «Історія перекладу» належить до циклу професійної підготовки. Метою дисципліни є формування у студентів компетентностей:

- обирати засіб адекватного перекладу згідно з лінгвокультурологічними знаннями та специфікою мовної картини світу;
- здійснювати перекладознавчий аналіз наукових, соціально-економічних, політичних текстів з урахуванням відомостей, отриманих в історичних джерелах;
- сприймати та розуміти надану інформацію та застосовувати її у навчальній діяльності;
- розширювати власну систему знань, безперервно підвищувати інтелектуальний рівень і рівень професійної майстерності на основі самоосвіти;
- сприймати, розуміти та аналізувати надану інформацію та застосовувати її у як у процесі навчання, так і за його межами;
- опрацьовувати одержані результати, аналізувати і переосмислювати їх, враховуючи сучасні наукові дані.

Основні завдання кредитного модуля. Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

- усвідомлювати загальнолюдські цінності і світовий досвід розвитку емоційного інтелекту для формування власної стійкої громадянської позиції, емпатії та здатності до синхронічного та діахронічного аналізу глибинних структур художнього тексту у співставленні з реальними комунікативними ситуаціями та історичними подіями;

- аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового);
- здійснювати лінгвістичний і перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- володіти різними видами стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективної перекладацької діяльності одноосібно і в команді.

Під час навчання застосовуються методи: сократівська бесіда, навчальна дискусія, частково-пошуковий метод, мозковий штурм, дослідницький метод.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент належить до циклу професійної підготовки. Обов'язковими передумовами для вивчення дисципліни є володіння англійською мовою на рівні B2, а також успішне засвоєння нормативних освітніх компонентів «Англійська мова (основна, практичний курс)», «Зіставна граматики», «Сучасна українська мова», «Прикладні лінгвістичні дослідження», «Порівняльна типологія».

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять		Контрольні заходи	
	кредитів	годин	практичні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Заочна	4	120	54	66	-	Залік

Тематичний план освітнього компонента

Тема 1. Роль перекладу у стародавньому світі.

Тема 2. Переклад і розвиток світових релігій.

Тема 3. Переклад у країнах середньовічної Європи.

Тема 4. Перекладацька практика періоду класицизму і Просвітництва (XVII-XVIII ст.).

Тема 5. Перекладацька діяльність у країнах Європи (друга половина XVIII ст. та в XIX ст.).

Тема 6. Український переклад XIX – поч. XX ст.

Тема 7. Український переклад радянського періоду. Розвиток українського перекладу часів незалежності.

Тема 8. Концепції перекладу XX - поч. XXI ст.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2003. 447 с.
2. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням К.: Факт-Наш час, 2006. 344 с.
3. Venuti L. The Translation Studies Reader / L. Venuti. – London: Routledge, 2000. – 539 р.

Додаткова література:

1. Кияк Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям). К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.

2. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства XX сторіччя. К.: Смолоскип, 2009. 342 с.
3. Bassnett S. Translation Studies. London & New York. 2002. 175 p.
4. Cultural Translation in Early Modern Europe. Edited by P. Burke. Cambridge University Press, 2007. 252 p.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус освітнього компонента «Історія перекладу» розроблений на основі принципу системності та послідовності, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, необхідні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського і світового науково-освітнього простору фахівців ступеня бакалавра з філології. Зазначена стратегія передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно-орієнтованого й антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такій послідовності здобувачі вищої освіти можуть отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення навчальної діяльності.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються такі методи: 1. Репродуктивний метод; 2. Проблемно-пошуковий метод. 3. Інтерактивні методи. 4. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. 5. Самостійна робота.

Усі методи і форми навчання орієнтовані на стимулювання пізнавальної діяльності здобувачів, їхньої активності на заняттях, самостійної роботи та креативного мислення, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення кредитного модуля «Історія перекладу».

№ ПЗ	Тема	Аудиторні години	СРС
1	Тема 1 . Роль перекладу у стародавньому світі. Практичне заняття 1.	2	2,3
2	Практичне заняття 2	2	2,3
3	Практичне заняття 3.	2	2,3
4	Тема 2. Переклад і розвиток світових релігій. Практичне заняття 4	2	2,3
5	Практичне заняття 5	2	2,3
6	Практичне заняття 6	2	2,3
7	Тема 3. Переклад у країнах середньовічної Європи. Практичне заняття 7.	2	2,3
8	Практичне заняття 8.	2	2,3
9	Практичне заняття 9.	2	2,3
10	Тема 4. Перекладацька практика періоду класицизму і Просвітництва (XVII-XVIII ст). Практичне заняття 10.	2	2,3
11	Практичне заняття 11.	2	2,3

12	Практичне заняття 12.	2	2,3
13	Тема 5. Перекладацька діяльність у країнах Європи (друга половина XVIII ст. та в XIX ст). Практичне заняття 13.	2	2,3
14	Практичне заняття 14.	2	2,3
15	Практичне заняття 15.	2	2,3
16	Тема 6. Український переклад XIX – поч. XX ст. Практичне заняття 16.	2	2,3
17	Практичне заняття 17.	2	2,3
18	Практичне заняття 18.	2	2,3
19	Тема 7. Український переклад радянського періоду. Розвиток українського перекладу часів незалежності. Практичне заняття 19.	2	2,3
20	Практичне заняття 20.	2	2,3
21	Практичне заняття 21.	2	2,3
22	Тема 8. Концепції перекладу XX - поч. XXI ст. Практичне заняття 22.	2	2,3
23	Практичне заняття 23.	2	2,3
24	Практичне заняття 24.	2	2,3
25	Рубіжний контроль	2	2,3
26	Аналіз результатів рубіжного контролю. Підвищення рейтингу.	2	2,3
27	Залік	2	6
	Всього:	54	66

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає підготовку до аудиторних занять (ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання домашніх навчальних завдань за темою практичних занять), домашньої контрольної роботи та підготовки до заліку. Темі практичних занять і рекомендований час самостійної роботи наведені у п. 3. Терміни виконання завдань і форма звітності згідно з п. 7 цього силабусу.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для, розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдіску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Telegram/Viber або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдіску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. Термін виконання домашнього навчального завдання – 1 тиждень з моменту отримання або згідно з інструкціями викладача. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані

завдання за графіком, узгодженим з викладачем. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедуру деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за РСО першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях і написання рубіжної контрольної роботи (РК) в кінці семестру. Рейтинг студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) експрес-опитування на лекціях;
- 2) роботу на 17 семінарських заняттях;
- 3) написання однієї рубіжної контрольної роботи.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-опитування	7%	2,5	7	17
2.	Робота на практичних заняттях	42,5%	3	17	51
3.	Написання рубіжної контрольної роботи	50%	32	1	32
	Всього				100 ¹

Основні критерії оцінювання роботи студентів

Експрес-опитування

Максимальний ваговий бал за експрес-опитування – 2,5. Опитування проводиться на семи практичних заняттях (окрім першого), які розпочинають нову тему дисципліни.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 2,2 – 2,5 балів;
- «добре» 1,8 – 2,1 бал;
- «задовільно» 1,5 – 1,7 балів;
- «незадовільно» 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді студента на експрес-опитуванні:

«**відмінно**» – повна відповідь, студент демонструє глибокі знання вивченого матеріалу (не менше 90% потрібної інформації);

«**добре**» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями; студент добре орієнтується у пройденому матеріалі;

«**задовільно**» – студент володіє фрагментарними знаннями за темою, допускає окремі помилки;

«**незадовільно**» – студент не володіє матеріалом (менше 60% потрібної інформації).

Робота на практичних заняттях

Максимальний ваговий бал за роботу на практичному занятті – 3 бали (3 x 17 занять = 51 бал).

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 2,7 – 3 бали;
- «добре» 2,2 – 2,6 балів;
- «задовільно» 1,8 – 2,1 бали;
- «незадовільно» 0 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

«**відмінно**» – активна робота на парі, повне і цілком правильне виконання домашніх навчальних завдань з урахуванням вивченого матеріалу за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);

«**добре**» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями під час заняття; домашнє навчальне завдання виконане з незначними помилками;

«**задовільно**» – неповне виконання домашнього завдання (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки під час роботи на занятті; якщо студент не здав домашнє навчальне завдання, але активно працює на занятті, його робота буде оцінена за цим критерієм;

«**незадовільно**» – незадовільна робота під час заняття (менше 60% потрібної інформації) та невиконане домашнє навчальне завдання.

Написання рубіжної контрольної роботи

Максимальний ваговий бал за рубіжну контрольну роботу – 32.

¹ з урахуванням 1 балу, який додається до рейтингу студента для корекції шкали РСО.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» 29 – 32 бали;
- «добре» 24 – 28 балів;
- «задовільно» 18 – 23 бали;
- «незадовільно» 0 балів.

Рубіжна контрольна робота проводиться письмово й складається з 4 завдань.

Завдання 1 передбачає виконання тесту множинного вибору.

Завдання 2 – відкрите питання з історії розвитку перекладу у світі.

Завдання 3 – відкрите питання з історії розвитку перекладу в Україні.

Завдання 4 – аналіз першоджерела (статті / розділу наукової праці).

Ваговий бал за Завдання 1 – 8 балів (кожна правильна відповідь – 1 бал).

Ваговий бал за Завдання 2 – 8 балів

Ваговий бал за Завдання 3 – 8 балів

Ваговий бал за Завдання 4 – 8 балів

Критерії оцінювання рубіжної контрольної роботи:

«відмінно» – коректне виконання всіх завдань, що демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й повну сформованість фахових компетентностей за відповідним освітнім компонентом, зазначених у п. 1 цього силабусу (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – виконання всіх завдань з деякими помилками та/або неточностями, які свідчать про ґрунтовне розуміння теоретичних основ дисципліни й сформованість фахових компетентностей за цим освітнім компонентом на високому рівні (не менше 75% потрібної інформації);

«задовільно» – неповне виконання завдань з низкою помилок та/або неточностей, при якому студент демонструє фрагментарні знання з дисципліни (не менше 60% потрібної інформації);

«незадовільно» – незадовільне виконання завдань, що свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь (менше 60% потрібної інформації) або невиконання завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Telegram/Viber) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль проводиться на 8 та 14 тижнях весняного семестру як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу здобувачем вищої освіти. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю поточний рейтинг здобувача повинен становити не менше 50% від максимально можливого на час проведення цього контролю.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 6 балів	≥ 11 балів

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента. Здобувач отримує позитивну залікову оцінку за результатами його роботи протягом семестру, якщо у підсумку він набрав не менше 60 балів та виконав умови допуску до семестрового контролю.

Умовою допуску до семестрового контролю є позитивна оцінка з рубіжної контрольної роботи (≥ 30 балів). Студент виконує залікову контрольну роботу, якщо а) він виконав умови допуску до заліку, але його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 60 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента. Якщо здобувач виконує залікову контрольну роботу,

його попередній рейтинг скасовується і він отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у 100 балів і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу. Залікова контрольна робота проводиться у письмовій формі, складається з двох практичних завдань. Перше завдання передбачає аналіз першоджерела (статті / розділу наукової праці); друге завдання – відкрите питання з історії розвитку перекладу в Україні і світі.

Ваговий бал за кожне з завдань – 50 балів.

Виконання завдань залікової роботи оцінюється за такою шкалою:

«відмінно» – безпомилкове виконання завдання; повна й розгорнута відповідь (більше 90% потрібної інформації). Допускаються одна чи дві помилки – 45-50 балів.

«добре» – повне виконання завдання з незначними помилками – 38-44 балів.

«задовільно» – неповне виконання завдання та виконання завдання з кількома суттєвими помилками – 30-37 балів.

«незадовільно» – незадовільна відповідь, виконання менше 60% контрольного завдання – 0 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залікову контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри ТПП АМ, к.філол.н. Борбенчук І.М.

Ухвалено: кафедрою ТППАМ (протокол № 17 від 22 червня 2023 р.)

Погоджено: Методичною комісією ФЛ (протокол №11 від 23 червня 2023 р.)